

ZRZESZ KASZĘBSKŌ

PISMO LUDU KASZUBSKIEGO

„Zrzesz Kaszëbskŏ” wychodzi trzy razy w tygodniu.
Dodatek literacko-naukowy „Czech” ukazuje się w każdym numerze sobotnim.
Prenumerata: Miesięcznie 15 zł. Cena numeru pojedynczego 1.50 zł.

Redaktor Naczelny: Brunon Richert. Redagują Kolegium: Jan Rompik, Ignacy Szulenberg, F. Szrader, F. Kowalski.
Wydawca: Spółdzielnia Wydawnicza „Zrzesz Kaszëbskŏ”.
Adres Redakcji i Administracji: Wejherowo, Skrzynka Pocztowa nr. 30.

Rok VIII.

Wejherowo, sobota 13 października 1945 r.

Nr. 5.

Świadczenia rzeczowe. Rolnicy Kaszubi!

Po kilku latach okupacji odbudowujemy nasz zniszczony kraj.

Rolnik Kaszub stanął do pracy by odbudować przemysł. Inteligent, by usprawnić administrację. Stał się ołtarzem uczelnie dla wszystkich klas, by dać oświatę naszej młodzieży.

Rolnik stanął do pracy mając w dziale odbudowy jedeno z najważniejszych zagadnień — dostarczyć żywności dla ludności pracującej miast.

„Świadczenia rzeczowe w ubiegłym roku gospodarczym daly podstawę do wyżywienia żołnierzy, którzy ceną własnego życia wywalczyli wspólnie z Armią Czerwoną niepodległość, daly podstawę do wyżywienia rolników i pracujących inteligencji, którzy pierwsi stanęli przy zniszczonych warsztatach polskiego przemysłu.”

Pora włożyć w wolne! Polscy wieś wypelni obowiązek świadczeń rzeczowych.

Rząd Jedności Narodowej w zrozumieniu wynikających w danej sytuacji potrzeb wi, w uznaniu dla patriotyzmu i wdzięku wiejskiej, która obowiązek świadczeń przyjęła z pełnym zaufaniem, zastosował system specjalnych premii.

Premie za świadczenia rzeczowe są powszechne i będą wydawane w wysokości 60 proc. wartości świadczeń: 60 proc. za świadczenia w naturze, 40 proc. za świadczenia w pieniądzu. Premie te będą rozdawane w formie: żywności, cukru, sprzętu gospodarczego i domowego, materiałów włókienniczych oraz narzędzi i maszyn rolniczych.

Polityka podatkowa chwili obecną różni się zasadniczo od polityki podatkowej 1939 r.

Dekret o świadczeniach rzeczowych jest wybitnie progresywny tak, że rolnik posiadający mniej ziemi — płaci mniej, ten który posiada więcej ziemi płaci więcej, przy tym brana jest pod uwagę klasyfikacja gruntów.

Każdy świadomy obywatel wie o tym, że szybkie wywiązanie się z obowiązków świadczeń rzeczowych zapewni pełnową aprowizację kraju, a że tym odbudowuje i rozwija przemysł, a więc zapośrednicza we wszystkie niezbędne wyroby przemysłowe.

Rolnicy Kaszubi!
Wierzmy, że żaden z nas nie uchyli się od należnego mu obowiązku składania świadczeń rzeczowych, niech nie zabraknie z was nikogo, któryby nie orzeczył się do odbudowy naszego kraju.

Helena Chwastowska.

Międzynarodowa organizacja dla spraw żywnościowych i rolniczych

LONDYN (Polpress). Pierwsza międzynarodowa organizacja Narodów Zjednoczonych, która rozpocznie swą działalność, będzie stała się organizacją dla spraw żywności i rolnictwa „SAO”, która zbierze się 16 października w Quebec. Celem tej organizacji jest „uwalnienie świata od głodu”. SAO została utworzona według nowych planów opracowywanych przez przedstawicieli 44 narodów w Hol Springs, w maju 1943 r. Delegaci zbiorą się znowu w Quebec i podpiszą deklarację mocą której wszystkie państwa zobowiążą się do podjęcia sformułowanych przez siebie podjętych ich i innych. Będzie opracowane plany łączące racjonalne odżywianie z utrzymaniem zdrowia narodu.

Będzie to zwrotny punkt w międzynarodowej polityce żywnościowej. Rzeczonacy stwierdzą, że na całym świecie będzie trzeba rozbudować rolnictwo. Dzisiejsza produkcja musi być powiększona, aby pokryć minimalne zapotrzebowanie. Budżet SAO wyniesie 5 milionów dolarów rocznie. 25 proc. budżetu pokryje Stany Zjednoczone 15 proc. W. Brytania a resztę inne narody zjednoczone.

Wyjazd polskiej misji wojskowej do Londynu

LONDYN (United Press). W najbliższych dniach wyjeżdża z Warszawy polska misja wojskowa dla załatwienia sprawy repatriacji armii polskiej. Rząd polski oczekuje wiele od wyników rozmów, które mają się obecnie odbyć i nadmieniam, że rozpoczną się również rokowania z władzami brytyjskimi o załatwienie transportu tych, którzy głosowali za powrotem. Pierwsze transporty mogą wyjechać w ciągu kilku tygodni.

Oficjalnie stanowisko brytyjskie w sprawie, że rząd polski podjął się tego skomplikowanego problemu ze względów politycznych i wewnętrznych.

Ostatnie stanowisko premiera Attlee, wyrażone w wczorajszym oświadczeniu w Izbie Gmin, wyraża się w tym, że należy jak najwięcej zachęcać Polaków do powrotu do kraju.

KRN zatwierdza dekret o przymusie pracy

WARSZAWA. Na wniosek Rady Ministrów Prezydium Krajowej Rady Narodowej zatwierdziło dekret o rejestracji powołanych do pracy.

W Polsce musi panować gospodarka planowa stwierdza inż. E. Kwiatkowski

W gmachu Gdańskiego Urzędu Wojewódzkiego odbyła się sesja Wojewódzkiej Rady Narodowej, poświęconej na zagadnienia gosp. prof. inżynier W. R. N. ob. Wierzbicki, witał gości: prof. Lange, ambasadora Polski w Stanach Zjednoczonych, ob. wojewodę pomorskiego oraz znanego historyka Ksawerego Pruskiego, podał do wiadomości zebranych, postanowienia dotyczącej mobilizowania wszystkich ludzi mających doświadczenie i wysoką wiedzę w sprawach morskich. Dla realizacji tych zadań powołana zostanie specjalna Komisja Morska.

Następnie wojewoda gdański inż. Okęcki powitał zebranych w imieniu Rządu, życząc im owocnej pracy.

Delegat Rządu do spraw Wybrzeża, inż. Kwiatkowski wygłosił dłuższe przemówienie, w którym m. in. powiedział:

„Polska znajduje się obecnie w zupełnie innych warunkach, jeśli chodzi o sprawy morskie, niż po pierwszej wojnie światowej. Wielkim aktywnym nowym polski jest uzyskanie szerokiego, nieskrępowanego dostępu do morza. Dziś nas od niego jeszcze ruiny i zniszczenia wywołane przez wojnę, leżą mimo to na brzegu morza olurane nam historia szanse, jakich nie mieliśmy od dawna. Przed leż wojnę rozwinięcie programu morskiego na szerszą skalę było niemożliwością, że względu na nasze położenie geograficzne. Dziś powstały podstawy do strukturalnej przebudowy naszej gospodarki państwowej.”

W dalszym ciągu swego przemówienia inż. Kwiatkowski przedstawił w cyfrach ogólny zniszczeń wojennych na Wybrzeżu. Wszystkie najważniejsze centra życia gospodarczego na Wybrzeżu leżą w gruzach. Straty w obiektach portowych w Gdańsku szacowane są na 120 milionów dolarów przedwojennych, w Gdyni na 30 milionów, w Elblągu na 15 milionów, w Szczecinie na 70 milionów dolarów. Straty na całym polskim wybrzeżu sięgają 300 milionów dolarów przedwojennych.

Ogrom tych strat spada na społeczeństwo, które przeszło niszczącą wojnę i szczenielią okupację. Toteż system gospodarczy odradzający się państwa musi być oparty na nowych przesłankach. Celowość i racjonalność muszą zapanować — należy precyzyjnie, stwarzając podstawy dla gospodarki planowej. Nie wolno nam marnować sił ludzkich i tych materialnych. Szabwiniwmo musi być wyłączone z życia państwa.”

Próbę utworzenia nowego gabinetu w Grecji

ATENY (Polpress). Regent grecki przyjął liberała Sofulię, zapraszając go do utworzenia gabinetu koalicyjnego z udziałem monarchistów. Sofulia postanowił dać odpowiedź po namyśle.

W myśl dekretu obywateli polscy — mężczyźni w wieku od lat 18 do 55 i kobiety od lat 18 do 45 obowiązani są zarejestrować się w urzędach zatrudnienia swego miejsca zamieszkania lub miejsca pobytu.

Stawkę tej naszej pracy — życie — dobraćby wielu milionów ludzi. Plan ogólny — nas nakreślił pierwszy, lecz współdziałanie człowieka społecznego i przedstawicieli nauki — jest wprost nieodzowne.

Przed wykonaniem programu, który będzie robił za kilka lat, winny być dokonane dwa fundamentalne zadania: repolonizacja polskiego Wybrzeża i eliminacja zagadnienia mniejszościowego oraz usunięcie przeszkód materialnego i kulturalnego na terenach portów.

Wyjazd ministra Rzymowskiego do Waszyngtonu.

WARSZAWA (Polpress). W dniu wczorajszym wyjechał z Warszawy minister spraw zagranicznych Rzymowski w towarzyszywie ministra Olszewskiego do Waszyngtonu, celem podpisania statutu Rady Bezpieczeństwa.

Wycofanie wojsk brytyjskich z Iranu

LONDYN (Polpress). Brytyjski minister spraw zagranicznych Bevin oświadczył w Izbie Gmin, że wojska brytyjskie zostały prawie całkowicie wyciągnięte z Teheranu.

Zalegalizowanie jugosłowiańskiej partii radykalnej

BELGRAD (Polpress). Jugosłowiańska partia radykalna na czele której st. Stanojewicz, została zalegalizowana dekretem ministra spraw wewnętrznych.

Rząd Vulgarisa podał się dymisji

ATENY (Polpress) — Rząd premiera Vulgarisa podał się do dymisji.

Rząd admirała Petro Vulgarisa został utworzony 8 kwietnia br. po ustąpieniu rządu gen. Plastiras. W sierpniu br. po ostrejszych atakach ze strony partii postępowych admirał Vulgaris przeprowadził rekonstrukcję rządu, nie wprowadzając jednak żadnych istotnych zmian w składzie gabinetu i pozostawiając na najpoważniejszych stanowiskach przedstawicieli elementów reakcyjnych.

Kto otrzymał nagrodę Nobla w roku 1944

STOKHOLM (Polpress). Ostatnio ogłoszona, przez Szwedzką Akademię Nauk, lista laureatów nagrody Nobla z roku 1944 nagrodę Nobla za usługi w dziedzinie chemii, urocznemu niemieckiemu Odo Hahnowi, który z końcem roku 1943 uciekł z Niemiec do Wielkiej Brytanii, gdzie przyczynił się do wynalezienia bomby atomowej.

Przemówienie Viceprem. ob. Mikołajczyka na Zjeździe PSL woj. Poznańskiego

POZNAŃ (PAP, Polpress). Przemówienie sw. ob. Mikołajczyka rozpoczął od scharakteryzowania działalności Stronnictwa Ludowego z przed 1939 r. podkreślając, że ruch ludowy potępiał politykę sanacji, czego dowodem jest chociażby Jadow, Brześć i f. d. W zakresie polityki zagranicznej wicepremier Mikołajczyk reprezentował poglądy, którymi dziś jest punktem odniesienia PSL, narodził się z przyczyn, na co, czy to się komu podobna czy nie, później drogę sojuszu ze Związkiem Radzieckim. W Rzeczpospolitą Narodową — mówił wicepremier — spolkali się wszyscy ci, co byli zwycięzcami wojny sojuszu. Kwestia niemiecka była wzięta na obecną kłopot Niemiec, pozostanie dla nas zawsze jednym z głównych problemów naszej narodowej egzystencji. Dalszego historycznego konieczności Polski jest sojusz ze Związkiem Radzieckim. Tylko w ten sposób zapobiec można hegemonii gospodarczej Niemiec, która dawała im możliwość przegłosowania przyszłej wojny. Poniesienie stopni zwycięstwa ludności w Polsce do poziomu przetrwałego stopnia zwycięstwa Niemców jest historyczną koniecznością. Polska zaniedbana społecznie i biedna nie spełni swych roli jako czynnik pokoju. W dalszych wywodach wicepremier ob. Mikołajczyk zwrócił uwagę, że nie ma dziś wojny, który swym pożarem nie objawiał całego świata. W nowocześnie wojnie możemy odegrać rolę tylko minimalną. Za silną i zwyciężającą należy być, która dla nas, którzy nie spełniają możliwości nowożytności, która dla Polski stała się jeszcze większą katastrofą, jest rzeczą oczywistą, że między mocarstwami o wielkim i skomplikowanym zasięgu interesów istnieje musza różnice w zaprzątnięciach na to czy inne problemy. W czasie wojny różnice te nie ujawniały się, gdyż uciierałyśmy na tym bezpośrednie działania wojenne. Dziś przesyłają tych nie ma, ale różnice te nie doprowadzą do katastroficznych. Wypowiedź za Związkiem Radzieckim — raz jeszcze podkreślał ob. Mikołajczyk — nie jest dla nas koniunkturalna. Ruch ludowy zawsze szedł po tej linii i będzie ją kontynuował, gdyż stanowi ona dla narodu polskiego nieodzowną gwarancję niepodległości i ochrony przed kompletną zagładą. Uznaniem sojuszu ze Związkiem Radzieckim będzie przynależność do demokracji zachodu. Przechodząc do zagadnień naszego życia wewnętrznego, ob. Mikołajczyk przypomniał, że Kongres w r. 1935 w Krakowie ustalił wspólny program chłopski. Polska Stronnictwo Ludowe pragnie "być stronnictwem państwowym i nie klasowym. W związku z przyłączeniem ziem odzyskanych liczyć się będzie z dwiema grupami ludnościowymi, w naszym społeczeństwie. Z państwa rolniczego staniemy się krajem rolniczo - przemysłowym i element rolniczy znacznie przybędzie na siłę. PSL liczy się z tymi zmianami i chce

się do nich przystosować. Uznanie pracy za podstawę gospodarki narodowej, konieczność uzgodnienia prawa własności z interesem społecznym, planowość gospodarki, reforma rolna — oto program na wewnątrz. Jeżeli obniżymy liczbę, że ja ich spowolnem wprowadzić, ostrzegam wicepremier, to zawiodą się w swych nadziejach". Dla niego największym jest interes milionowych zresz chłopskich, a nie 20-tyś rolniczych grup".

Rolnictwo winno być jednym z gałęzi naszego życia gospodarczego, dobrze funkcjonującym. Gdy mowa o ziemiach zachodnich, to najlepszym zabezpieczeniem naszych interesów będą miliony pługów chłopskich orzących dawne junkierskie dobra. Następnie wicepremier Mikołajczyk poruszył sprawę świadczeń rzeczowych, stwierdzając, że najważniejszym dziś obowiązkiem chłopów jest przeprowadzenie świadczeń terminowo i w całości. Trzeba stworzyć rezerwy i ulepszyć system aprowizacyjny, który wykazuje liczne niedomagania. Świadczenia muszą nie tylko wyżywić ludność miast, ale i muszą być zapasem niecodziennym na zachodzie i ludności okolic, przez działania wojenne zupełnie zniszczonych. O tym chłop pamięć i obowiązek swój wypełni. W sprawie współpracy z kapitałem zagranicznym, ob. Mikołajczyk, zasłane jest przeciw kapitałowi przywrotnemu, wysysającemu soki żywotne kraju. Natomiast na szczeblu państwowym, możliwe jest korzystanie z międzynarodowej współpracy kapitałowej, za pośrednictwem międzynarodowej organizacji Narodów Zjednoczonych, która m. in. zajmując się finansowaniem państw obcych w kapitalu. Reasumując swe wywody mówca stwierdził, że w programie Stronnictwa, który współpracuje z ZSR, na zasadzie wolności, równości i suwerenności Państwa Polskiego.

W ramach kolonii rządowej PSL pragnie współpracować i z wszystkimi stronnictwami dla dobra wojny i niepodległej Polski.

Niemcy pracowali nad bombą atomową w Hiszpanii

PARYŻ (PAP, Polpress). Dziennik „Le Pays” publikuje wywiad z b. zastępcą dowódcy hiszpańskiego lotnictwa republikańskiego Herrera, który stwierdził, że Niemcy, wobec stałych bombardowań sojuszników, przeniosły pod czas wojny laboratoryjne do badań nad energią atomową do prowincji Almería w Hiszpanii. Dzięki gościnności faszystowskiej Hiszpanii i znacznym pokładom uranu hilerowcy mogli idealnie warunki do pracy.

„Le Pays” dodaje, że w chwili obecnej w Hiszpanii znajduje się około 35 tysięcy hilerowców, którzy otrzymali obywatelstwo hiszpańskie i zajmują wybitne stanowiska w armii gen. Franco i w gestapo hiszpańskim.

Reforma rolna w Niemczech

LONDYN (Rauter). W końcu tego miesiąca 2.450.000 akrów gruntów w radzieckiej strefie okupacyjnej Niemiec zostanie skonfiskowanych i przekazanych malarom ludu, którzy w przeszłości w przeszłości gospodarowali na tych ziemiach. Oczekuje się, że 300.000 rodzin z wschodniego brzegu Odry zostanie osiedlonych na „wsi”. Fakty te ujawnił Edwin Heerle, komunistyczny szef centralnej administracji rolniczej w radzieckiej strefie. Oświadczył on, że program konfiskaty nie jest tylko sprawą reformy rolnej. Program ten ma być wykorzystany militarnie. Pragnęliśmy także osiągnąć dość żywności dla wyżywienia ludności.

Heerle, wybitna jednostka w niemieckiej partii komunistycznej, został wybrany przez marksistę Żukowa dla nadzoru nad wprowadzeniem reform, które usuną wszystkich rolników i posiadaczy ziemskich, mających więcej, niż 250 akrów i zapewnią zastąpienie ich przez malarom. Heerle oświadczył, że nawet po podziale tych majątków nie będzie dość ziemi dla tych, którzy jej potrzebują. Największą trudnością jest znalezienie dostatecznej

Hess, Kesselring i Schacht w Norymberdze

LONDYN (Polpress). — Agencja Reutersa donosi, że Rudolf Hess został przewieziony do Norymbergi i osadzony w więzieniu. Marszałek Kesselring i b. minister finansów Rzeszy, dr. Schacht, również zostali przewiezieni do Norymbergi.

Głosy i odgłosy

PARYŻ. Dziennik socjalistyczny „Populaire”, omawiając w dalszym ciągu wyniki konferencji londyńskiej w świetle świadczeń złożonych przez „omarsza Mrołowca i sekretarza stanu Byrnasa, Konstantię, że one [tej dyplomacji] skłoniły się. Autor artykułu wstępnie uważa, że Słowa Zjednoczone zdają sobie sprawę ze skutków izolacji — dlatego chcą one wyszki, aby uniknąć wojny. Konwanciam spornych problemów zająć się powinna konferencja pokojowa a nie spotkanie Wielkiej Trójki.

„Humenite” stwierdza, że przemówienie ministra Byrnasa wywołane po dłuższej konferencji z prezydentem Trumanem, miało przyczynić się do uniknięcia nieporozumienia, które wyszły na jaw w Londynie. Nieporozumienia te wynikały wskutek oporu, z jakim chcieli przeprowadzić zmiany w uchwałach poczemskich. Cytując słowa Byrnasa, że pokój na świecie powinien być pokojem narządów, autor artykułu dodaje, że zasada ta będzie panowała na świecie jedynie wtedy, kiedy narody uolnią się od wpływów trusłów i karteli międzynarodowych, które sięgają niezgodę.

Prasa paryska cytuje fragmenty z artykułu, ogłoszonego w dzienniku greckim „Eftera”, w którym znajduje się następujący ustep: „Naród grecki, nie soła związany z ruchem EAM. Naród grecki nie pogodzi się nigdy z faktem, że na 6 milionów ludności, którzy popierali niemieckiego okupanta, a obecnie popierają rząd Węgierski.

LONDYN. Obserwator polityczny pisma „Sunday Times” wraca do problemów, związanych z konferencją londyńską i stwierdza, że wyjściem z impasu będzie prawdopodobnie nowo Poczdum. Wielka Trójka, zdaniem kol politycznych w Londynie i Waszyngtonie, powinna rozwiązać wszystkie problemy sporne i nie dopuścić do tego, aby okupanci, a obecnie popierają rząd Węgierski.

MOSKWA. „Prawda” w przeglądzie międzynarodowym stwierdza, że przerwanie konferencji londyńskiej wywołało uzasadniony alarm w najszerszych kołach opinii publicznej świata. Nie dzwignę. Narodów pragna pokój. Konferencja londyńska jednak, obarczona trudnymi zadaniami, nie miała ustalenego programu prac, ani ustalonej melod. Jaka jest przyczyna niepowodzeń obrad londyńskich? Prasa zagraniczna — stwierdza „Prawda” — pełna jest różnego rodzaju komentarzy. Coraz więcej publicystów przychodzi do przekonania, że delegacja amerykańska i angielska wstąpiła na niebezpieczną torczytę rozwoju uchwali berlińskiej. Poprzez szlacznie ciężkość torują sobie drogę fakty. Światowa opinia publiczna co raz wyraźniej zdaje sobie sprawę z tego, że konferencja londyńska zakończyła się niepowodzeniem, gdyż Anglii i Amerykanie nie trzymali się postanowień berlińskich.

W kilku wersach

* FRANKFURT. Amerykańskie władze wojskowe aresztowały Gerharda Westricha, niemieckiego króla kartelowego.

* TOKIO. Japońskie ministerstwo spraw wewnętrznych oraz spraw zagranicznych stanowczo zaprzeczyło pogłoskom, jakoby cesarz Hirohito zamierzał abdykować.

* OSLO. Ambasador Quislinga przeciwko wyrokowi śmierci będzie przedmiotem rozprawy w sądzie najwyższym, która rozpocznie się w dniu 9 października i trwać będzie trzy dni.

* KAIR. Przewodniczący komisji spraw zagranicznych parlamentu egipskiego, Riad Bey oświadczył, że wszystkie partie egipskie domagają się wycofania wojsk obcych z Egiptu.

* LONDYN. Ministerstwo produkcji wojennej podało do wiadomości, że z 42 państwowych zakładów zbrojeniowych, likwidacji ulegnie 23.

* LONDYN. 4-motorowy samolot angielski uległ katastrofie w okolicach Rennes. W wyniku katastrofy zginęło ponad 70 żołnierzy, wracających z Egiptu do Anglii.

* PARYŻ. Prasa francuska ogłasza wiadomości o działalności parliżantów demokratycznych w Pirenejach, w północnej Hiszpanii i w niektórych okęgach południowo-wschodnich. Szczególnie aktywną jest akcja parliżantów w prowincji Avila de Gabarrona.

* MOSKWA. Prasa donosi, że generalissimus Stalin rozpoczął kilkudniowy odpoczynek.

* LONDYN. Król Jerzy VI wznowił dzień 11 listopada jako święto pokoju.

* PARYŻ. Po zakończeniu procesu obroncy Lavalu zapowiedział apelację u rządu francuskiego.

* NOWY JORK. Prezydent Truman podał do wiadomości, że w dniu 11lipca 1946 r. do formacji wojskowych USA zostanie przyjętych 300 tysięcy ochotników.

W poniedziałek, dnia 15 bm. odbędzie się o godz. 17-tej w sali ob. Pruskiego zebranie organizacyjne

Koła Polskiego Związku Zachodniego w Wejherowie,

na które uprzejmie zapraszamy

Za Zarząd Obowodu
Polskiego Związku Zachodniego
Wejherowo
przewodniczący (—) Kowalski

DOZERÉJTA DOMOCEZNE

**GUCZÓV
MACK
GODO:**

Vijeľtaľ ľedel! Chceme le so zaľetľ Sedzľ se jezľ jedno n Kobaluszũ, Zajmãm se filozofijã, mjelľ tabakľ i rubjľ statĩstikľ Kaszebov. Baro czekãvĩ venik jemĩ došľoľ z zãvivãnoľ tabakji:

Je raťe 50 ľetãci zãvivãkõv na Kaszebach: 87 proc. chľopõv a 13 proc. bjãľk, z ľech 9 procent stõrech panõv. Stõre panie zãvivãjũ novicje v Rebozrevõ, v Karluzach, v Borzõtõvje i na Mĩlõszewskijch pusľkãch.

Kjef jeden zãvivãľ kão vjeľpĩe na jedno zãetãe 1 gram tabakji, a zãvĩto 20 razĩ na dzieľ, ľeť to robĩ. 50 ľetãci v jedĩnĩm dnju jãz 2 centãare, a v tĩdenju 14 centãarõv, co-bã ju beľa doľoľ fũrã na jednoho konĩã. Zõs v jedĩnũm roku vzeľãj Kaszebjĩ 730 centãarõv tabakji — dobrĩ 3 vrgõne.

Zelĩ 1 ľunt tabakji košľetľe 136 zł — to venozõlo to v jedĩnũm onju 27.200 zł, na ľidzeľ 190.400 zł, zõs v ľetũm vzeľãj Kaszebjĩ blĩsũko zã 10 miljõnõv zł. tabakji. Co ľeť zã pjekĩnĩ pĩenããd jĩdeľe našľ!

Kjãľ bãvã, ľedzľ, chõbce ľã z jedneho ľĩdenjã chca zãjãť se celũkũskij zãvĩzãc: na crepe i dac na spravã kaszebskĩ, mja bešľa ľe vĩdřezľ, jãkbe ľãj „Zrzesz“ vãdřezã — jãkbešľa wõd razu wõrošľo v wõczach svjãtã. — Chceme ľe to zãetľ!

Co usłyszmy przez radio? Rozgłõsĩa gdańska na fali 1339

Niedziela 14. X. 1945 r.

15.00—15.05	Program na dzieĩ dzisiejszy.
15.05—15.15	Kronika wybrzeża.
15.15—15.20	„FELJETON NIEDZIELNY“ Jãdwĩgi Staĩczek.
15.20—15.35	Muzyka ľekka z pỹľ.
15.35—15.45	Przeľãd gõsãdarczã tĩgodnia.
15.45—15.50	„Moment dľugo wyczekĩwany“ artykuľ aktualny.
15.50—16.10	Muzyka taneczna.
16.10—16.25	Kwadrans literacki. „POWRÕT“ J. Rychlewskĩgo (wytykãk z powiešći „HACKENKREUZ NAD PESZTEM“).
16.25—16.40	Audycja kaszubska w opracowanĩu Kullasã i J. Biangi.
16.40—16.57	Kronika kultury na wybrzeżu K. Barasĩã.
16.57—17.00	Muzyka taneczna.
	Komunikaty i ogłoszenia.

Rejestracja wkłõdów oszczędnõściowych w Wejherowie

— REJESTRACJA WKŁÕDÕW OSZCZĘDNOŚCIOWYCH. Wszyscy posiadacze wkłõdõw oszczędnõściowych w Komunalnej Kasie Oszczędnõściowej proszeni sã o zgłoszenie swich wkłõdõw w terminie do dnia 31 grudnia b. i. Przy zgłoszeniu naleŹy przedstãwić ksiãżeczkę oszczędnõściowã.

Przyjmowane będã takŹe zgłoszenia zamiejscowe, w drodze pisemnej. W zgłoszeniu pisemnym naleŹy podãć:

- 1) Nr. ksiãŹeczki oszczędnõściowej,
- 2) Imiõ i Nazwisko osoby, na ktrã ksiãŹeczka zostãła wystãwiona,
- 3) Dokonãnie rejestracji leŹy we własnym interesie posiadaczã wkłõdõw oszczędnõściowych.

Czytelnicy!

Wydajãc nasze pišmo sãgnãlĩmy wõbec wielu trudnõci. Rozporczãlĩmy pracã nie majãc došľownie nic. Wszysko trzeba budowãć od fundamentõw aŹ do najdrobniejszych rzeczy. Do ľej pory gãdzã wychõdzi z funduszõw prywatnych. Aby pišmo nasze jeszczã wyŹej podniešć i uľepszãć zwracamy siã do Was Bracia Kaszubi z apõłem:

- 1) Niech w kaŹdej kaszubskiej rodzinie będzie nasza gazeta „Zrzesz Kaszebskõ“. Propagujãc nasze pišmo w waszj wsi, w wioskach sãsiãdskĩch i po cõľnej okolicy.
- 2) Niech wszyscy, ktrõrzy odbierajã gazetã, wpłacã prenumeratã na miesiãc pãŹdziernik. Tylko, do 15 pãŹdziernika moŹna na poczcie zamawiać gazetã nie miesiãc listopãd. Pomimo tego, Źe Dyrokcja Poczty w Bydgoszczu przyjãła naszã gazetã do prenumeraty, doľoľ ogõľ urzãdõw pocztowych nie ma Źãdnych okõlnikõw i gazetã przyjmowãć nie chce. Pomimo naszj interwencji sprãwa nã posunãłã sie naprõd. Jest ľũ albo lenistwo i brak sprawnošćĩ pocztj albo Źãła wolaľ JeŹeli wiãc pocztã nie chce przyjmowãć prenumeratã naszj gazetã, zamawiajãcie i przesyľajcie prenumeratã na pãŹdziernik i listopãd zã pomocã pieniãŹnych przekaŹõw pocztowych na adres: Administracja „Zrzesz Kaszebskõ“, Wejherowo, Skrzynka Poczťowa 30. i ci czytelnicy otrzymujãc będã nãdãľ pišmo nasze pod opaskã.
- 3) Pomimo trudnõci komunikacyjnych od nastãpnego numeru usprawnimy dostarczenie naszj gazetã, aby szycõb dochõdźoľ do czytelnikõw.
- 4) Postym o niedoľwianũ wiadomõci z Kaszubi i zgłaszanie ich wõspõłpracownikõw i korespondentõw.

Kaszubi „Zrzesz Kaszebskõ“ jãstã jedynym pišmem kaszubskim i kaľolickim. Chcãmy nasze pišmo jeszczã zniešćnie podniešć i uľepszãć! Niech cała Polska wĩdzi co uĩmiemy! Ale wszyscy musicie nas poprzec!

REDAKCJA.

Wejherowska Wytwõrnia Wõd Mineralnych Rozlewnia Piwa - Fabryka Kawy Słodowej

JAN POBŁOCKI

Wejherowo

ul. Klasztorãa 11

ROGIERIA POD ORŁEM

Stefan Wittig

Wejherowo Sobieskiego 278

polecã wszelkie artykuły drogeryjne, farby, pokosty, oraz ziãła lecznicze.

Trwãľ Ondulaće.

wykõnujã pierwszorzãdnã

„Rococo“ Zakłãd Fryzjerski

dla Pañ i Panõw

J. Hildebrandt

Wejherowo, Sobieskiego 221 obok Poczty

Zachõwãlĩmy przez cõkres wojenny wĩkszã kciõkĩ śpielnika kaszubskiego pod tytułem:

„Kaszebskij Pjesnjõk“

Zainteresowani napewno nie poŹãujã znikomõego wydatku, nabyciãc tak rzãdkie i niecodziennẽ wydawnictwo. Cena tylko 40, — zł.

Nabywãc gõ moŹna w ksiãgarni „Zrzesz Kaszebskõ“, Wejherowo, Plac Czerwonej Armii 7 lub Skrzynka pocztowa 30.

KOMUNALNA KASJA OSZCZĘDNOŚCI

powiatu morskiego w Wejherowie

przy ul. Sobieskiego Nr. 231 - tel. 24.

Instytucja bankowa o popularnej pewnošći zaľãtãwã wszelkie czynnošći bankowe

Udziaľa Kredyty wekslowe, hipoteczne oraz na otwãrty rach. bieŹ.

Rachunki: czekowe i Źywõre.

Przyjmuje wkłãdy oszczędnõściowe z wysokim oprocentowanĩem.

Wkrõćce rozpoczĩe siã rejestracja ksiãŹek oszczędnõściowych z okresu przedwojennõgo.

„Vitamina“

Stefan Krzemiński

Wejherowo, Rynek 12 i Waľowa 22

Zakup i sprzedaŹ ziemniakõw

Warzywa - Owocã - Kartõľe - Tow. SpoŹywcze.

Skõry Surowe

Skupujãc wszelkiego rodzãju

placã po cenach wolnego handlu

Jgn. Jankowski, Wejherowo, Waľowa 21,

Powiatowa Skłãdnica.

„Spõtem“

Zwiãzek Gospodarczã-Spõdzielniã R. P.

Oddz. Morski w Wejherowie

Polecamy

wszelkie artykuły spoŹywcze

jãk:

mãkã, kaszã, groch, fasolã

marmelatã

oraz naftã, oliwã masz.

smar na osie

po cenach przystãpnych.

CENNIK OGŁOSZEŃ: Ogłoszenie drobne — za wyraz po zł. 5. Poszukiwanie pracy po zł. 3. Ogłoszenia urzędowe, przelãgãj, nekrologi — za 1 mm. szerokošći szpãľy — po zł. 10, reklamowa — po zł. 14. Ogłoszenia lekštowe wkrõć tekstu redakcyjnego — po zł. 25 za 1 mm. szpãľy. Ilustryj drukim 100 proc. droŹej. W numerach sobolnic i świãtecznych wszystkie ogłoszenia — 50 proc. droŹej.